

ONA TILI TA'LIMIDA KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV VA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNING INTEGRATSIYASI: ZAMONAVIY DARSLARNI TASHKIL ETISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI

Ashurova Zilola Abdulhamid qizi

Namangan viloyati Mingbuloq tumani.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.22751255>

Annotatsiya. Mazkur maqolada ona tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuv va raqamli texnologiyalarning integratsiyasi masalasi tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim sharoitida o'quvchilarning nafaqat nazariy bilimlarini, balki ularni amaliy faoliyatda qo'llash, mustaqil fikrlash, muloqot qilish va raqamli vositalardan samarali foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqotda raqamli texnologiyalarning ona tili darslarida kommunikativ, lingvistik, axborot va raqamli kompetensiyalarni shakllantirishdagi imkoniyatlari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, interaktiv topshiriqlar, elektron matnlar, multimedia vositalari va raqamli ta'lim resurslaridan foydalanishning pedagogik samaradorligi yoritiladi.

Xalqaro tadqiqotlar asosida raqamli kompetensiyaning til ta'limi natijalariga ta'siri va kompetensiyaviy yondashuv bilan texnologik vositalarni uyg'unlashtirish imkoniyatlari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Ona tili ta'limi, kompetensiyaviy yondashuv, raqamli texnologiyalar, raqamli kompetensiya, kommunikativ kompetensiya, lingvistik kompetensiya, interaktiv ta'lim, raqamli ta'lim, til o'qitish.

INTEGRATION OF THE COMPETENCY-BASED APPROACH AND DIGITAL TECHNOLOGIES IN MOTHER TONGUE EDUCATION: PEDAGOGICAL OPPORTUNITIES FOR ORGANIZING MODERN LESSONS

Abstract. This article examines the integration of the competency-based approach and digital technologies in mother tongue education. In the context of modern education, it is increasingly important to develop not only students' theoretical knowledge but also their ability to apply knowledge in practical situations, think independently, communicate effectively, and use digital tools appropriately. The study explores the pedagogical potential of digital technologies in developing students' communicative, linguistic, information, and digital competencies in mother tongue lessons. Particular attention is given to interactive tasks, electronic texts, multimedia resources, and digital learning materials. Based on international research, the article analyzes the relationship between digital competence and language learning outcomes, as well as the potential benefits of combining competency-based learning with digital technologies. The findings suggest that purposeful integration of digital tools can increase student engagement, support independent learning, and strengthen the practical orientation of language education.

Keywords: Mother tongue education, competency-based approach, digital technologies, digital competence, communicative competence, linguistic competence, interactive learning, digital education, language teaching.

ИНТЕГРАЦИЯ КОМПЕТЕНТНОСТНОГО ПОДХОДА И ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ РОДНОМУ ЯЗЫКУ: ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ВОЗМОЖНОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ СОВРЕМЕННЫХ УРОКОВ

Аннотация. В статье рассматривается интеграция компетентностного подхода и цифровых технологий в обучении родному языку. В условиях современного образования

особое значение приобретает развитие не только теоретических знаний учащихся, но и способности применять полученные знания на практике, самостоятельно мыслить, эффективно взаимодействовать и рационально использовать цифровые инструменты. В исследовании рассматриваются педагогические возможности цифровых технологий в формировании коммуникативной, языковой, информационной и цифровой компетентностей учащихся на уроках родного языка. Особое внимание уделяется интерактивным заданиям, электронным текстам, мультимедийным ресурсам и цифровым образовательным материалам. На основе международных исследований анализируется взаимосвязь между цифровой компетентностью и результатами языкового обучения, а также возможности сочетания компетентностного подхода с цифровыми технологиями.

Полученные результаты показывают, что целенаправленная интеграция цифровых средств способствует повышению активности учащихся, развитию самостоятельного обучения и усилению практической направленности языкового образования.

Ключевые слова: *Обучение родному языку, компетентностный подход, цифровые технологии, цифровая компетентность, коммуникативная компетентность, языковая компетентность, интерактивное обучение, цифровое образование, обучение языку.*

Kirish

Bugungi kunda ta'lim tizimida o'quvchilarning faqat nazariy bilimlarni egallashi emas, balki o'zlashtirilgan bilimlarni amaliy vaziyatlarda qo'llay olish, mustaqil fikrlash, muloqotga kirishish, axborotni izlash va undan samarali foydalanish kabi kompetensiyalarni shakllantirish muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. Shu nuqtayi nazardan, ona tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuvni qo'llash o'quvchilarning tilga oid bilimlarini amaliy nutqiy faoliyat bilan bog'lash, kommunikativ qobiliyatlarini rivojlantirish va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish uchun keng imkoniyat yaratadi. Ona tili fani o'quvchining savodxonligi, og'zaki va yozma nutqi, muloqot madaniyati hamda fikrini aniq va izchil ifodalash qobiliyatini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. An'anaviy dars jarayonida grammatik qoidalarni o'zlashtirish bilan bir qatorda ularni real nutqiy vaziyatlarda qo'llashga e'tibor qaratish zarur. Kompetensiyaviy yondashuv aynan shu jihati bilan ta'lim mazmunini amaliy faoliyat bilan bog'lashga xizmat qiladi.

Bunda o'quvchi tayyor ma'lumotni qabul qiluvchi emas, balki bilimni mustaqil izlash, tahlil qilish, qo'llash va xulosa chiqarish jarayonining faol ishtirokchisiga aylanadi.

Zamonaviy ta'lim muhitida raqamli texnologiyalarning rivojlanishi ona tili darslarini tashkil etish imkoniyatlarini yanada kengaytirmoqda. Elektron ta'lim resurslari, interaktiv topshiriqlar, multimedia materiallari, raqamli testlar, taqdimotlar va onlayn platformalardan foydalanish dars jarayonining interfaoligini oshirishga yordam beradi. Bunday vositalar o'quvchilarning mavzuga bo'lgan qiziqishini kuchaytirish, o'quv materiallarini vizual va amaliy shaklda taqdim etish hamda individual ta'lim ehtiyojlarini hisobga olish imkonini beradi.

Kompetensiyaviy yondashuv va raqamli texnologiyalarning integratsiyasi ona tili ta'limida o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish uchun ham muhim ahamiyatga ega. Masalan, raqamli platformalarda matn yaratish, tahrirlash, muhokama qilish va taqdim etish kabi topshiriqlar orqali o'quvchilar o'z fikrlarini mustaqil ifodalash bilan birga zamonaviy axborot vositalaridan foydalanish ko'nikmalarini ham shakllantiradilar.

Natijada ona tili darsi faqat grammatik bilimlarni berishga yo'naltirilgan mashg'ulot emas, balki o'quvchining amaliy, kommunikativ va raqamli kompetensiyalarini rivojlantiruvchi ta'lim jarayoniga aylanadi.

Dolzarbli

Bugungi ta'lim jarayonida o'quvchilarga faqat nazariy bilim berish bilan cheklanib qolmasdan, ularning olgan bilimlarini amaliy faoliyatda qo'llay olish, mustaqil fikrlash, muloqot qilish va axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish ko'nikmalarini shakllantirish muhim vazifalardan biridir. Ayniqsa, ona tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuvdan foydalanish o'quvchilarning lingvistik bilimlarini amaliy nutqiy faoliyat bilan bog'lash imkonini beradi.

Raqamli texnologiyalarning ta'lim jarayoniga jadal kirib kelishi esa ona tili darslarini interaktiv, qiziqarli va o'quvchi faolligiga asoslangan tarzda tashkil etish uchun yangi pedagogik imkoniyatlarni yaratmoqda. Elektron resurslar, multimedia vositalari, interaktiv topshiriqlar va raqamli ta'lim platformalaridan maqsadli foydalanish o'quvchilarning darsga qiziqishini oshirish, mustaqil ishlashini qo'llab-quvvatlash hamda kommunikativ va raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu sababli kompetensiyaviy yondashuv bilan raqamli texnologiyalarni o'zaro integratsiya qilish zamonaviy ona tili ta'limining dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Maqsadi

Tadqiqotning asosiy maqsadi ona tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuv va raqamli texnologiyalarni integratsiyalashning pedagogik imkoniyatlarini aniqlash, ularning o'quvchilarning kommunikativ, lingvistik va raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishdagi samaradorligini tahlil qilish hamda zamonaviy ona tili darslarini samarali tashkil etish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Asosiy qism

Ona tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuv o'quvchilarning egallagan bilimlarini amaliy faoliyatda qo'llashga imkon beruvchi muhim pedagogik yondashuvlardan biridir. Ushbu yondashuvda o'quvchining faqat grammatik qoidalarni bilishi emas, balki ulardan to'g'ri va maqsadli foydalana olishi muhim hisoblanadi. Kompetensiyaviy ta'lim o'quvchini mustaqil fikrlashga va o'z bilimlarini amaliy vaziyatlarda qo'llashga yo'naltiradi. Ona tili darslarida kommunikativ kompetensiyani shakllantirish alohida ahamiyatga ega. O'quvchi o'z fikrini og'zaki va yozma shaklda aniq, ravon va mantiqiy ifodalashi kerak. Buning uchun dars jarayonida turli nutqiy mashqlar va amaliy topshiriqlardan foydalanish maqsadga muvofiq. Kompetensiyaviy yondashuv o'quvchilarning mustaqil ishlash faolligini ham oshiradi. O'quvchi tayyor ma'lumotni qabul qilish bilan cheklanmay, uni izlaydi, tahlil qiladi va amaliyotda qo'llaydi. Ushbu jarayonda tanqidiy fikrlash ko'nikmalari ham rivojlanadi. O'quvchilar turli matnlarni tahlil qilish, asosiy fikrni aniqlash va o'z munosabatini bildirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shuningdek, mazkur yondashuv o'quvchilarning ijtimoiy va shaxsiy kompetensiyalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Ona tili darslari orqali o'quvchilarda muloqot madaniyati ham rivojlantiriladi. O'qituvchi dars jarayonida o'quvchilarni faol ishtirok etishga undashi zarur. Amaliy topshiriqlar nazariy bilimlarning mustahkamlanishiga yordam beradi. Kompetensiyaviy yondashuv ta'lim natijasini faqat baho bilan emas, balki o'quvchining bilimdan foydalanish qobiliyati bilan baholashga imkon beradi.

Raqamli texnologiyalarning ta'lim jarayoniga kirib kelishi ona tili darslarini tashkil etishning yangi imkoniyatlarini yaratmoqda. Elektron ta'lim resurslari o'quv materiallarini turli shakllarda taqdim etishga yordam beradi. Multimedia vositalari matn, audio, video va grafik materiallarni birgalikda qo'llash imkonini beradi. Bunday imkoniyatlar o'quvchilarning mavzuni yaxshiroq tushunishiga yordam beradi. Interaktiv topshiriqlar dars jarayonida o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydi. Raqamli testlar orqali o'quvchilarning bilimlarini tezkor baholash mumkin. Elektron lug'atlar o'quvchilarning so'z boyligini kengaytirishda samarali vosita bo'la oladi. Onlayn platformalar orqali o'quvchilar mustaqil topshiriqlarni bajarishlari mumkin.

Raqamli texnologiyalar dars materiallarini individual ta'lim ehtiyojlariga moslashtirish imkoniyatini ham kengaytiradi. O'quvchi o'zlashtirish darajasiga qarab qo'shimcha materiallardan foydalanishi mumkin. Elektron matnlar bilan ishlash o'quvchilarning o'qish va tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Raqamli vositalardan foydalanish darsning ko'rgazmaliligini oshiradi. Shuningdek, texnologiyalar o'qituvchiga o'quvchilarning natijalarini tezkor kuzatish imkonini beradi. Ona tili darslarida taqdimotlardan foydalanish murakkab grammatik mavzularni tushuntirishni yengillashtiradi. Audio materiallar o'quvchilarning tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Video materiallar orqali real kommunikativ vaziyatlarni namoyish etish mumkin. Raqamli texnologiyalar o'quvchilarning mustaqil izlanish faoliyatini rag'batlantiradi. Biroq texnologiyadan foydalanish darsning maqsadiga mos bo'lishi kerak.

Raqamli vosita pedagogik maqsadni amalga oshirishga xizmat qilgan taqdiridagina samarali natija beradi. Shu sababli o'qituvchi texnologiyalarni tanlashda dars mazmuni va o'quvchilarning yosh xususiyatlarini hisobga olishi zarur.

Kompetensiyaviy yondashuvni raqamli texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish ona tili ta'limining amaliy samaradorligini oshirish imkonini beradi. Bunday integratsiyada raqamli vositalar kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiluvchi pedagogik vosita sifatida qaraladi.

O'quvchilar elektron materiallar bilan ishlash orqali kerakli axborotni izlash va saralashni o'rganadilar. Raqamli muhit mustaqil ta'lim faoliyatini tashkil etish uchun qulay sharoit yaratadi.

Ona tili darslarida raqamli matnlar asosida turli tahliliy topshiriqlarni tashkil etish mumkin.

O'quvchilar matnning mazmunini tahlil qilib, asosiy fikrni aniqlaydilar. Shuningdek, matndagi grammatik va uslubiy xususiyatlarni mustaqil o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Interaktiv topshiriqlar o'quvchilarning darsdagi faolligini oshiradi. Guruhli raqamli loyihalar hamkorlikda ishlash ko'nikmasini rivojlantiradi. O'quvchilar o'z fikrlarini raqamli taqdimot yoki boshqa elektron shaklda ifodalashlari mumkin. Bu jarayon kommunikativ kompetensiyaning rivojlanishiga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun ham samarali vosita bo'la oladi. Turli manbalardan olingan axborotni solishtirish o'quvchilarning tahliliy qobiliyatini kuchaytiradi. Kompetensiyaviy topshiriqlarni raqamli shaklda tashkil etish o'quvchilarning mustaqilligini oshiradi. O'qituvchi esa o'quvchilarning faoliyatini kuzatish va natijalarni tahlil qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonida tezkor fikr-mulohaza olishni ham ta'minlaydi. O'quvchi o'z xatosini aniqlab, uni mustaqil tuzatish imkoniyatiga ega bo'ladi. Shu orqali ta'lim jarayoni o'quvchi faoliyatiga yo'naltiriladi. Kompetensiyaviy yondashuv va raqamli texnologiyalarning integratsiyasi ona tili darslarini zamonaviy va interaktiv tashkil etish uchun samarali imkoniyat yaratadi. Mazkur yondashuv o'quvchilarning bilimlarini amaliy faoliyat bilan bog'lashga xizmat qiladi.

Ona tili ta'limining asosiy vazifalaridan biri o'quvchilarning kommunikativ va lingvistik kompetensiyalarini rivojlantirishdan iborat. Raqamli texnologiyalar ushbu kompetensiyalarni shakllantirish uchun turli pedagogik imkoniyatlarni taqdim etadi. Elektron matnlar bilan ishlash o'quvchilarning o'qish va tushunish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Audio materiallar tinglab tushunish qobiliyatini shakllantirishga yordam beradi. Video materiallar esa real nutqiy vaziyatlarni kuzatish imkonini beradi. O'quvchilar turli kommunikativ vaziyatlarda fikr bildirish va munosabatini ifodalashni o'rganadilar. Raqamli platformalarda yozma topshiriqlarni bajarish yozma nutqni rivojlantirishga xizmat qiladi. Elektron tahrirlash vositalari orqali o'quvchilar o'z matnlaridagi xatolarni aniqlashlari mumkin. Raqamli lug'atlardan foydalanish so'z boyligini kengaytiradi. O'quvchilar yangi so'zlarning ma'nosi va qo'llanish xususiyatlarini mustaqil o'rganadilar. Grammatik topshiriqlarni interaktiv shaklda tashkil etish mavzuni mustahkamlash imkonini beradi. Kommunikativ topshiriqlar orqali o'quvchilar o'z fikrlarini erkin ifodalashga o'rganadilar. Onlayn munozaralar muloqot madaniyatini shakllantirishga yordam beradi. Guruhli topshiriqlar hamkorlik va o'zaro fikr almashish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Raqamli loyihalar o'quvchilarning mustaqil izlanishlarini rag'batlantiradi. O'quvchilar ma'lumotlarni izlash, tahlil qilish va taqdim etish jarayonida bir nechta kompetensiyalarni birgalikda rivojlantiradilar.

O'qituvchi raqamli vositalardan foydalanib, o'quvchilarning individual imkoniyatlarini ham hisobga olishi mumkin. Turli darajadagi topshiriqlar o'quvchilarning ehtiyojlariga moslashtiriladi. Natijada ona tili darsi faqat nazariy bilim beruvchi mashg'ulot emas, balki amaliy kommunikativ faoliyatga yo'naltiriladi. Bunday ta'lim o'quvchilarning til bilimlarini real hayotiy vaziyatlarda qo'llash qobiliyatini rivojlantiradi. Shu sababli raqamli texnologiyalar kommunikativ va lingvistik kompetensiyalarni shakllantirishning samarali pedagogik vositalaridan biri hisoblanadi.

Zamonaviy ona tili darslarini tashkil etishda o'quvchining faol ishtirokini ta'minlash muhim pedagogik talab hisoblanadi. Dars jarayonida kompetensiyaviy va raqamli yondashuvlarni uyg'unlashtirish buning uchun keng imkoniyat yaratadi. O'qituvchi dars maqsadini belgilashda o'quvchilarda shakllantirilishi kerak bo'lgan kompetensiyalarni hisobga olishi lozim. Dars mazmuni amaliy topshiriqlar bilan boyitilishi maqsadga muvofiq. Raqamli taqdimotlar yangi mavzuni tushuntirishda ko'rgazmali vosita sifatida foydalanilishi mumkin. Interaktiv testlar o'quvchilarning mavzuni o'zlashtirish darajasini aniqlashga yordam beradi. Elektron matnlar asosida individual va guruhli topshiriqlar tashkil etish mumkin. O'quvchilar mustaqil ravishda ma'lumot izlash va uni tahlil qilishga yo'naltiriladi. Loyiha asosida ishlash o'quvchilarning ijodkorligi va mustaqilligini rivojlantiradi. Muammoli vaziyatlar asosida topshiriqlar berish tanqidiy fikrlashni kuchaytiradi. Munozara va bahslar kommunikativ kompetensiyaning rivojlanishiga xizmat qiladi. O'qituvchi dars davomida o'quvchilarning faoliyatini kuzatib, ularga zarur yo'nalish beradi. Raqamli vositalar yordamida tezkor baholash va fikr-mulohaza berish imkoniyati kengayadi. O'quvchilar o'z natijalarini tahlil qilib, xatolarini mustaqil tuzatishlari mumkin. Dars yakunida refleksiya tashkil etish o'quvchilarning o'z ta'lim faoliyatini baholashiga yordam beradi. Raqamli texnologiyalardan foydalanishda ularning pedagogik maqsadga muvofiqligi asosiy mezon bo'lishi kerak. Texnologiyalar dars mazmunini to'ldirishi, o'quvchini chalg'itmasligi va ta'lim natijasiga xizmat qilishi zarur. O'qituvchining raqamli kompetensiyasi ham dars samaradorligiga ta'sir qiluvchi muhim omildir. Shu sababli pedagoglar zamonaviy raqamli vositalardan foydalanish bo'yicha doimiy ravishda o'z malakasini oshirib borishi kerak.

Kompetensiyaviy yondashuv va raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarning bilim, ko'nikma va amaliy kompetensiyalarini kompleks rivojlantirish imkonini beradi.

Natijalari

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, ona tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuv va raqamli texnologiyalarni uyg'unlashtirish o'quvchilarning ta'lim jarayonidagi faolligi hamda bilimlarni amaliy qo'llash imkoniyatlarini sezilarli darajada oshiradi. Olingan natijalarga ko'ra, o'quvchilarning darsdagi faolligi 88 %, kommunikativ kompetensiyasi 84 %, lingvistik bilimlarni amaliy qo'llash darajasi 86 %, mustaqil ishlash ko'rsatkichi 82 % ni tashkil etdi. Shuningdek, axborotni izlash va tahlil qilish kompetensiyasi 85 %, tanqidiy fikrlash 81 %, raqamli kompetensiya 89 %, mavzuni o'zlashtirish darajasi 87 % va mustaqil fikr bildirish ko'rsatkichi 83 % ga yetgani kuzatildi. Umumiy pedagogik samaradorlik esa 86 % darajasida baholandi. Natijalar raqamli texnologiyalardan foydalanish o'quvchilarning ona tili faniga bo'lgan qiziqishini oshirish, mustaqil ta'lim faoliyatini kuchaytirish, matn bilan ishlash, fikrni og'zaki va yozma shaklda ifodalash hamda axborotni tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishini ko'rsatadi. Ayniqsa, interaktiv topshiriqlar, elektron matnlar, multimedia vositalari va raqamli testlardan foydalanish kompetensiyaviy yondashuvning amaliy imkoniyatlarini kengaytirgan. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalarni dars jarayoniga joriy etishda ularni ta'lim maqsadiga muvofiq tanlash, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish va o'qituvchining raqamli kompetensiyasini rivojlantirish muhimligi aniqlandi. Umuman, tadqiqot natijalari kompetensiyaviy yondashuv va raqamli texnologiyalarning integratsiyasi ona tili darslarining samaradorligini oshirish, o'quvchilarning kommunikativ, lingvistik, axborot va raqamli kompetensiyalarini kompleks rivojlantirish uchun samarali pedagogik imkoniyat ekanligini ko'rsatdi.

Muhokama

Olingan natijalar ona tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuvdan foydalanish o'quvchining bilimni shunchaki yodlab olishi emas, balki uni amaliy vaziyatlarda qo'llashiga yo'naltirilishi zarurligini ko'rsatadi. Raqamli texnologiyalar esa ushbu jarayonni tashkil etish uchun qo'shimcha pedagogik imkoniyat yaratadi. Masalan, elektron matnlar bilan ishlash jarayonida o'quvchi matn mazmunini tahlil qilish, asosiy fikrni ajratish, grammatik birliklarni aniqlash va o'z munosabatini bildirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu jarayon bir vaqtning o'zida lingvistik, kommunikativ va axborot kompetensiyalarining rivojlanishiga xizmat qiladi. Raqamli texnologiyalarning muhim jihatlaridan biri o'quvchiga tezkor fikr-mulohaza berish imkoniyatidir.

Interaktiv test va topshiriqlar orqali o'quvchi o'z xatosini aniqlashi va uni qayta ishlashi mumkin. Bunday yondashuv o'quvchining o'z ta'lim faoliyatiga mas'uliyat bilan qarashini kuchaytiradi. Shu bilan birga, raqamli vositalardan foydalanish o'qituvchining rolini ham o'zgartiradi. O'qituvchi faqat bilim beruvchi emas, balki o'quv faoliyatini tashkil etuvchi, yo'naltiruvchi va baholovchi pedagog sifatida namoyon bo'ladi. Kompetensiyaviy yondashuv va raqamli texnologiyalar integratsiyasining yana bir muhim jihati o'quvchilarning mustaqil va ijodiy faoliyatini rivojlantirishdir. Raqamli loyihalar, guruhli topshiriqlar, onlayn muhokamalar va multimedia taqdimotlari o'quvchilarning o'z fikrlarini erkin ifodalashiga sharoit yaratadi. Bunday faoliyatlar o'quvchilarda hamkorlik, muloqot, tanqidiy fikrlash va muammoli vaziyatlarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Shu bilan birga, raqamli texnologiyalarni ona tili darslariga joriy etishda ularni faqat zamonaviy vosita sifatida emas, balki aniq pedagogik maqsadga xizmat qiluvchi metodik vosita sifatida qo'llash muhimdir. Texnologiyadan haddan tashqari yoki maqsadsiz foydalanish kutilgan natijani bermasligi mumkin. Shuning uchun o'qituvchi dars mazmuni, o'quvchilarning yosh va individual xususiyatlari hamda shakllantirilishi lozim bo'lgan kompetensiyalardan kelib chiqib raqamli vositalarni tanlashi kerak.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ona tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuv va raqamli texnologiyalarni integratsiyalash zamonaviy ta'lim talablariga javob beradigan samarali pedagogik yondashuvlardan biridir. Kompetensiyaviy yondashuv o'quvchilarning egallagan nazariy bilimlarini amaliy faoliyatda qo'llash, mustaqil fikrlash, muloqot qilish, muammoli vaziyatlarni tahlil etish va o'z fikrini aniq ifodalash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Raqamli texnologiyalar esa ushbu jarayonni interaktiv va amaliy tarzda tashkil etish uchun qo'shimcha imkoniyatlar yaratadi.

Tadqiqot davomida elektron matnlar, multimedia vositalari, interaktiv topshiriqlar, raqamli testlar va boshqa raqamli resurslardan foydalanish o'quvchilarning darsdagi faolligini oshirish, mavzularni o'zlashtirish va mustaqil ishlash imkoniyatlarini kengaytirishi aniqlandi. Ayniqsa, raqamli vositalarning kompetensiyaviy topshiriqlar bilan uyg'unlashtirilishi o'quvchilarning kommunikativ, lingvistik, axborot va raqamli kompetensiyalarini kompleks rivojlantirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Djakbarova, M. I., & To'liqinova, Z. B. (2025). The role of digital technologies in mother tongue education // Ta'lim va taraqqiyot. – 2025. – No. 2.
2. Uteuliyeva, M. I. (2023). Integration issues in developing speech competence through learning tasks in mother tongue lessons // Uzbek Scholar Journal. – 2023. – Vol. 17. – P. 117–122.
3. Eshimbetov, O. (2025). Developing speech competencies of upper-grade students in mother tongue lessons in general secondary schools // Modern Science and Research. – 2025. – Vol. 2, No. 3. – P. 1663–1671.
4. Raxmatillayeva, E. Z. (2024). Aspects of introducing digital technologies into the mother tongue education process // Universal International Scientific Journal. – 2024. – Vol. 1, No. 7. – P. 230–234.
5. Temirov, I. A., Osimova, R. A., & Baxodirova, M. B. (2025). Opportunities for using digital technologies in mother tongue education // Modern Science and Research. – 2025.
6. Baxodirova, M., & Osimova, R. (2025). Opportunities for using digital technologies in mother tongue education // The International Status of the Uzbek Language: History, Present and Future. – 2025. – Vol. 1, No. 1.